პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ს.ა.ფ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური და ტფ. კომიტეტების და ცაკის ორგანო

ორშაბათი, 9 დეკემბერი 1935 წ. № 283 (4439)

ფასი 10 კაპ.

ორდენოსანმა საქართველომ ვადაზე ადრე და გადაჭარბებით შეასრულა მანდარინის დამზადების გეგმა. 8 დეკემბრისათვის დამზადებულია 158.919.000 ცალი მანდარინი გეგმით გათვალისწინებულ 150 მილიონ ცალის ნაცვლად. შესრულება უდრის 105,9 პროცენტს.

ერთეული კომუნისტები

ამხანაგმა სტალინმა XVII პარტიულ ყრილობაზე ამოცანად დაგვისახა: გავაძლიერთ იდეოლოგიური მუშაობა და გავსწიოთ ლენინიზმის დაუღალავი პროპაგანდა, პარტიის ირგვლივ დავრაზმოთ უპარტიო აქტივი, მივაღწიოთ იმას, რომ ორგანიზაციული ხელმძღვანელობა ავსებით უზრუნველჰყოფდეს პარტიის პოლიტიკური ლოზუნგებისა და გადაწყვეტილებების ცხოვრებაში მტკიცედ გატარებას.

პარტია მტკიცედ დაირაზმა ბელადის მითითების განუხრელად განხორციელებისათვის, პარტიულ მუშაობას ბოლშევიკური გაქანება მიეცა. გაიზარდა კომუნისტთა აქტივობა, მათი ავანგარდული როლი და პასუხისმგებლობა. კიდევ უფრო განმტკიცდა პარტიული დისციპლინა.

კადრების მზრუნველობით გამოზრდის შესახებ ბელადის მითითების შემდეგ პირველადმა პარტორგანიზაციებმა და კომიტეტებმა განსაკუთრებული სერიოზულობით მოჰკიდეს ხელი თვითეულ კომუნისტთან მუშაობას, პარტიის ყველა რგოლში მუშაობის არსებითად გარდაქმნას.

ერთეული კომუნისტებიც არ დარჩნენლან ყურადღების გარეთ. რაიკომები და გამსვლელი ინსტრუქტორები, აგიტატორები და პროპაგანდისტები, ერთეულ კომუნისტებთან ახლა უკეთესად მუშაობენ, კონკრეტულად ეხმარებიან მათ იდეურ-თეორიული დონის ამაღლებაში, აძლევენ დავალებებს და ამოწმებენ მათს შესრულებას. მაგრამ ეს ომას როდი ნიშნავს, რომ აქ ყველაფერი რიგზე იყოს.

თვითეულ რაიონში რამოდენიმე ათეული ერთეული კომუნისტია. მათთან მუშაობა ჩვენი გადაუდებელი და სერიოზული მნიშვნელობის ამოცანაა.

თელავის, ცხაკაიას, გურჯაანის, დუშეთის და ბევრ სხვა რაიონების მაგალითიდან ჩანს, რომ ზოგან ერთეული კომუნისტები მოსწყდნენ პარტიულ ცხოვრებას, მათ სისტემატიურად არ ეძლევათ პარტდავალებები, ხოლო ზოგიერთნი ამ დავალებებს არც ასრულებენ.

დაბალია ერთეულთა იდეურ-თეორიული და საერთო მომზადების დონე. არიან ისეთებიც, რომელთაც პარტიის წესდება და პროგრამაც კი არა აქვთ კარგად შეთვისებული, ხუსტად ერკვევიან პარტიული მშენებლობისა და მიმდინარე პოლიტიკის საკითხებში.

მართალია, რაიკომების გამსვლელი ინსტრუქტორები ოვიანთ ზონებში აწყობენ ერთეული კომუნისტების თათბირებს, აძლევენ დავალებებს, ამეცადინებენ ინდივიდუალურად და პოლიტსკოლებში, მაგრამ ეს არ კმარა. ამ საქმეს რაიკომებმა უშუალოდ უნდა მოჰკიდონ ხელი და ერთეულებიც დარაზმონ, რათა ყოველ მოწინავე მებრძოლნი, იმ უბანზე, სადაც ისინი მუშაობენ.

პარტიის წესდება თვითეული კომუნისტისაგან მოითხოვს პარტიული დისციპლინის მტკიცედ დაცვას, ჩვენი ქვეყნისა და პარტიის პოლიტიკურ ცხოვრებაში აქტიურ მონაწილეობას, პარტიის პოლიტიკისა და პარტიულ ორგანოების გადაწყვეტილებათა პრაქტიკულად განხორციელებას, ვითეული კომუნისტის იდეურ-თეორიული დონის ამაღლებას და ჰორიზონტის გაფართოებას, მარქსიზმ-ლენინიზმის საფუძვლების შეთვისებასა და უპარტიო მშრომელი მასისათვის პარტიულ გადაწყვეტილებათა ახსნა-განმარტებას. თვითეულმა კომუნისტმა უნდა აამაღლოს თავისი საწარმოო კვალიფიკაცია.

ამხანაგი სტალინი გვასწავლის კადრების მზრუნველობით გამოზრდას. ჩვენი პარტორგანიზაციები, რაიკომები ვალდებულნი არიან უფრო მეტი მონდომებით და მეტი დაკვირვებით იმუშაონ თვითეულ კომუნისტთან, იმ ერთეულებთანაც, ათეული და ოცეული კილომეტრის მანძილზე რომ არიან დაფანტული.

საფუძვლიანად და ყოველმხრივ შევისწავლოთ ერთეულ კომუნისტთა მუშაობის პირობები, აქტიურად ჩავაბათ ერთეული კომუნისტებიც პარტიულ ცხოვრებასა და მუშაობაში, სისტემატიურად ვაძლიოთ მათ კონკრეტული დავალებები და მივაწყოთ შესრულების შემოწმება, ჩავაბათ პოლიტსწავლებაში, კერძოდ პარტიის ისტორიისა და წესდების შესწავლაში, გავაფართოოთ მათი ჰორიზონტი,—ასეთია ჩვენი გადაუდებელი ამოცანა.

რაიკომებმა უნდა მოაწყონ ერთეული კომუნისტების კრებები არა მარტო საინსტრუქტორო ზონებში, არამედ დროგამოშვებით რაიონის მასშტაბითაც. რაიკომის ბიურო უნდა ისმენდეს აგრეთვე ერთეულ კომუნისტების თვითანგარიშებს და თვითეულს აძლევდეს გარკვეულ მითითებებს.

ცოცხალ და კონკრეტულ ოპერატიულ ხელმძღვანელობას განსაკუთრებით საჭიროებენ ერთეული კომუნისტები. რაიკომებმა, ინსტრუქტორებმა და პროპაგანდისტებმა მეტი მზრუნველობა და დახმარება უნდა გაუწიონ მათ.

ერთეული კომუნისტი არ უნდა გრძნობდეს თავს ერთეულად, პარტიის რკინის რიგებს მოწყვეტილად, პარტიულ ხელმძღვანელობას მოკლებულად. თვითეული კომუნისტი უნდა მტკიცედ ახორციელებდეს ავანგარდულ როლს სოციალისტურ ფაბრიკაში, ქარხანაში, საკოლმეურნეო წარმოებაში—სოციალისტური მშენებლობის ყველა უბანზე. ის ბოლშევიკურად, შეუპოვრად უნოა იბრძოდეს პარტიის პოლიტიკის გატარებისათვის. ცხადია, ერთეული კომუნისტი ვერ შეასრულებს ამ ამოცანას, თუ არ იქნა განხორციელებული მისდამი სისტემატიური პარტიული ხელმძღვანელობა.

ერთეულ კომუნისტებთან მუშაობა რაიკომებისა და პარტკომების საბრძოლო ამოცანაა!

საქართველოს საუკეთესო ტრაქტორისტები მოსკოვს მიემგზავრებიან

ამ დღეებში მოსკოვს, მოწინავე ტრაქტორისტთა საკავშირო ყრილობაზე, მიემგზავრება საქართველოს ხუთი საუკეთესო ტრაქტორისტი — ამბ-ბი: **ხატიაშვილი, არსენ მოხევე, გრიგოლაშვილი, ლევან რუსიაშვილი და შაქრო გურაშვილი.**

ტრაქტორისტმა **ხატიაშვილმა,** რომელიც მუშაობს წნორის **მტს-ში** (სიღნაღის რაიონი), ა.-წ. მარტიდან მოხნა 489 ჰექტარი, გამოიმუშავა 523 შრომადღე, გააკეთა 944 კილოგრამი საწვავის ეკონომია.

ამავე **მტს-ის** ტრაქტორისტმა შაქრო გურაშვილმა 1935 წლის განმავლობაში მოხნა 509 ჰექტარი. გააკეთა ერთი ტონა საწვავის ეკონომია, გამოიმუშავა 560-ზე მეტი შრომადღე.

ულიანოვკის **მტს-ის** (სიღნაღის რაიონი) ტრაქტორისტმა **არსენ მოხევემ** მოხნა 552 ჰექტარი, გააკეთა 538 კილოგრამი საწვავის ეკონომია. გამოიმუშავა 618 შრომადღე.

ტრაქტორისტი **გრიგოლაშვილი** მუშაობს ლაგოდეხის **მტს-ში.** მან 1935 წლის განმავლობაში მოხნა 945 ჰექტარი და გამოიმუშავა 1.197 შრომადღე.

ტრაქტორისტი **ლევან რუსიაშვილი** მუშაობს აგარის **მტს-ში.** წელს მან მოხნა 500 ჰექტარზე მეტი და გააკეთა 860 კილოგრამი საწვავის ეკონომია.

o

მოსკოვს გამგზავრების წინ საქართველოს საუკეთესო ტრაქტორისტებს საუბარი ჰქონდათ საქართველოს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარ ამხ. **მათიკაშვილთან,** რომელსაც წარუგდიეს პატაკი თავის მუშაობაზე და გააცნეს მათი მუშაობის მეთოდები, რომელთა შემწეობით ხვნაში სარეკორდო მაჩვენებლებს მიაღწიეს.

ლაგოდეხის **მტს-ის** ტრაქტორისტი გიორგი გრიგოლაშვილი ამბობს: ჩემს მიერ მოხნული 945 ჰექტარი ფაქტიურად ექვსნახევარ თვეს გამოვიმუშავე, რადგან წელს ბევრი წვიმიანი, ავდრიანი დღე იყო. ასეთი ნორმა სრულიადაც არ არის გადაუჭარბავი ზღვარი, კიდევ მეტის მოხვნა შეიძლება. საქმე მხოლოდ ის არის, რომ ტრაქტორის შეუფერხებელ მუშაობას მივაღწიოთო.

□ □ □

ჩაის მეოთხე კვარტალის სამუშაოთა გეგმების შესრულება

მიწსახკომის 5 დეკემბრის ცნობებით

რაიონები	ნათდგის მომზადება		პლანტაციების კარგი და დამაკმაყოფილებელი რეზონები		მიმდინარე რემონტი		სახმთრო გადასარგ		ფოსფორიტ-ქვის სასუქ-ით შეტანა	
	ჰექტ.	პროც.	ჰექტ.	პროც.	ჰექტ.	პროც.	ჰექტ.	პროც.	ჰექტ.	პროც.
ბათომის	79	92,9	0	0	10	20	116	27,2	49	10
ქობულეთის	137	94,4	—	—	52	47,2	740	92,5	293	36,6
ჭალის	55	55	141	97,2	209	87	792	63,3	782	62,5
ოზჩამირის	72	72	70	60,8	11	13,7	452	69,5	394	60,6
სოხუმის	0	0	—	—	—	—	—	—	—	—
გუდაუთის	8	17,7	—	—	—	—	—	—	—	—
მახარაძის	150	100	4	4	46	30	693	29,6	481	20,5
ჩოხატაურის	19	34,5	5	7,1	4	3,8	182	26	182	26
ლანჩხუთის	55	106,2	9	25	49	39,5	966	74,7	757	61,5
ხონის	300	345,7	31	114,8	118	147,5	547	182,3	300	100
ცხაკაიას	48	80	6	13	10	25,7	321	64,2	244	69,4
ბარტყილის	142	18,3	129	129	133	110,8	721	96,1	685	35,8
ზუგდიდის	80	78,2	202	49,6	331	41,1	1.249	89,	1.198	35,5
წალენჯიხის	85	136,7	0	0	4	3,4	381	40	382	34,1
ჩხოროწყუს	190	105,5	0	0	0	0	254	46,6	239	43,8
ხობის	53	10[illegible]	12	40	18	25,7	172	74,7	106	46
ქუთაისის	215	110,2	12	42,3	158	158	155	103,3	155	103,
სამტრედიის	—	—	0	0	13	28,2	141	78,5	125	69,4
სულ . . .	1728	101,[illegible]	621	50,9	1.166	49,8	8.17[illegible]	64,2	6.645	51.4

o o o

როგორც ვხედავთ, ჩაის ნიადაგის მომზადების რესპუბლიკური გეგმა მთლიანად შესრულებულია 101,6 პროცენტით. მაგრამ არიან რაიონები, რომლებიც გეგმის შესრულებაში სამარცხვინოდ ჩამორჩა ვიან. ამყამად ასეთებია: **ზუგდიდის, ცხაკაიას, ჩოხატაურის, გუდაუთის, ოზჩამირის და ბალის რაიონები.**

იტალია-აბისინიის ომი

პოლონეთის ეკონომიური მდგომარეობა

ვარშავა, 7 დეკემბერი. გუშინ გაიმართა სეიმის საბიუჯეტო სესიის პირველი სხდომა. ვიცე-პრემიერმა კვიატკოვსკიმ აღნიშნა, 1930 წლიდან დაწყებული მიმდინარე წლის 1 ნოემბრამდე დეფიციტმა 1 მილიარდ 140 მილიონ ზლოტის მიაღწიაო. ჩვენ ისეთ მდგომარეობამდე მივედით, — განაცხადა კვიატკოვსკიმ, — რომლის დროსაც ესდენ საგრძნობი დეფიციტის შემდგომი არსებობა შეუწყნარებელი ხდებაო. შემდეგ კვიატკოვსკიმ სტატისტიკური ცნობების მიხედვით დაასურათა სოფლის მეურნეობის კატასტროფული მდგომარეობა. სოფლის მეურნეობაში კრიზისის შედეგებს, — განაცხადა კვიატკოვსკიმ, — ართულებს ის გარემოება, რომ გლეხურ მეურნეობათა 34 პროცენტი — ეს კოლექტური მეურნეობებია, ხოლო 31 პროცენტი — მცირემიწიანი. „მოსახლეობის ეს დიდი ნაწილი, რომელიც 10 ჩილიონ კაცს შეადგენს, — სთქვა კვიატკოვსკიმ, — მეურნეობრივად სავსებით პასიურია. მე-20 საუკუნის პოლონეთის სოფელი თითქმის ნატურალური მეურნეობას დაუბრუნდა. ბევრ ფაქტსა და მოვლენას, რომლებმაც პირველყოფილ მდგომარეობამდე შეაგდეროვეს პოლონეთის სოფლის ცხოვრება, არ შეეძლო დიდი გავლენა არ მოეხდინა სახელმწიფოს მთელ ეკონომიურ წყობაზე, იმ სახელმწიფოს წყობაზე, რომლის მოსახლეობის ორი მესამედი სოფლის მეურნეობას მისდევს“.

შემო რა ფინანსებს, კვიატკოვსკიმ აღნიშნა, რომ, 1928 წელთან შედარებით, ფულის ტრიალი პოლონეთში 350 მილიონ ზლოტით შემცირდა, შინაური დავალიანება 3 მილიონი ზლოტიდან (1928 წელს) 1 მილიარდ 350 მილიონ ზლოტამდე გაიდა, საგარეო დავალიანება 3 მილიარდ 350 მილიონ ზლოტს აღწევს. „ვწყვეტთ რა დავალიანების შემცირების საკითხს, — განაცხადა კვიატკოვსკიმ, — ჩვენ ვარღვევთ კრედიტის საფუძვლებს. როცა კრედიტს ვიცავთ, ჩვენ ანგარიში უნდა გავუწიოთ გაკოტრების მრავალ შემთხვევას. როცა ეკონომიის გზით ბიუჯეტის წონასწორობას ვიცავთ, ამით ლახვარს ვცემთ წარმოებას და მოხმარებას ბაზრის შიგნით. ვინარჩუნებთ რა დეფიციტს, საფრთხეს ვუქმნით ჩვენი ვალუტის სიმტკიცეს. ამ დიდი სიძნელეების მიუწედავად, კვიატკოვსკი ფიქრობს, რომ მთავრობის მიერ განსაკუთრებულ რწმენებათა საფუძველზე გატარებული ღონისძიებანი, „საფუძველს გვაძლევენ ვიჭრნიოთ პოლონეთის სამეურნეო ცხოვრების თანდათანობითი გაჯანსაღების იმედი“. (ადს).

□ □ □

ნანკინის ახალი მთავრობა

შანხაი, 7 დეკემბერი. საქმის ვითარების მკრდე წრეებში მიღებული ცნობების მიხედვით, გომინდანის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პლენუმის დღევანდელ სხდომაზე ამოირჩიეს ნანკინის მთავრობისა და გომინდანის უმაღლესი ორგანოების ახალი შემადგენლობა.

ჩან კაი-ში აირჩიეს აღმასრულებელი იუანის თავმჯდომარედ (მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე), სუნ ფო საკანონმდებლო იუანის თავმჯდომარედ; იუ იუ-ჟენი — სანკონტროლო იუანის თავმჯდომარედ და ჩუ ჩენ-იური-დიული იუანის თავმჯდომარედ.

გომინდანის პოლიტბიუროს თავმჯდომარედ აირჩიეს სამხრეთ-დასავლეთი დაჯგუფების უდიდესი ლიდერი ხუ ხან-მინი, ხოლო ნანკინის მთავრობის ცენტრალური პოლიტიკური საბჭოს თავმჯდომარედ — ვან ძინ-ვეი. გომინდანის პოლიტბიუროს შემადგენლობაში შეყვანილია აგრეთვე ფინ იუი-სიანი (ადს).

„გერმანიაში მდგომარეობა სერიოზულია“

ბერლინი, 7 დეკემბერი. გუშინ ჰამბურგში გამოვიდა გერინგი, ხოლო ლაიპციგში — ლეი, რომლებმაც წარმოსთქვეს ანტყვები. ეს სიტყვები გარკვეულად გაძოპატავდნენ იმ ნერვულობას, რომელიც გამეფებულია მმართველ ზედა ფენებში. ლეიმ გერმანია შეადარა „ალყაშემორტყმულ ციხე-სიმაგრეს“ და ცნიარა „გერმანიაში მდგომარეობა ძალიან სერიოზულიაო“. გერინგმა პირადპირ განაცხადა: „საბურსათო სიძნელეები აუცილებელიაო“. დასასრულ გერინგმა მკაცრად გააკრიტიკა გერმანიის კომპარტიის წინააღმდეგ და ამასთან აღიარა, რომ, ივი იატაკქვეშეთიდან განაგრძობს ენერგიულ პროპაგანდას“.

ბერლინი, 7 დეკემბერი. გერლინგენში ნაციონალ-სოციალისტთა კრებაზე გამოვიდა ვიურტენბერგის სახარეო საქმეთა მინისტრი შმიდტი. ჰიტლერმაც სასტიკად გაილაშქრა იმათ წინააღმდეგ, ვინც „სურსათის შარაგას აკეთებს“. შმიდტმა განაცხადა, ასეთი პირები არ არიან ღირსნი ატარონ გერმანელის სახელიო ნი დაემუქრა, დაუყოვნებლივ გავგზავნით დახაუს საკოცენტრაციო ბანაკშიო (ადს).

□

არავითარი შერიგება მუშათა კლასის მტრებთან!

პარიზი, 7 დეკემბერი. გუშინ დეპუტატთა პალატაში შეიარაღებულ ნახევრად სამხედრო ლიგების დაშლის კანონპროექტის განხილვის დროს კომუნისტმა ტორეზმა ამხილა ფაშისტ დეპუტატთა თვალთმაქცობა. ტორეზმა განაცხადა, რომ „შერიგების“ მათ თიალთმაქცურ ყენჭს, რაც გამოიხატა განიარაღების „მშვიდობიან“ ხასიათში, თვითონ ამყოფავენენ ახლა, როგორც კი პალატა შეუდგა შეიარაღებული ფაშისტური ლიგების დაშლის საკითხის განხილვას.

— არავითარი შერიგება არ შეიძლება მოხდეს მუშათა კლასის წარმომადგენლებსა და იმათ შორის, ვისი ხელიც მუშის სისხლშია გასვრილი, — განაცხადა ტორეზმა. კომუნისტები, რომლებსაც სრულიადაც საკმარისად არ მიაჩნიათ პალატაში წარდგენილი კანონპროექტები, მაინც მისცემენ ხმას ამ კანონპროექტებს, ვინაიდან ისინი მიმართულია შეიარაღებული ლიგების წინააღმდეგ. (ადს).

□

„მეგრძოლი ჯვრები“ ემზადებიან პარიზზე გასალაშქრებლად

პარიზი, 7 დეკემბერი. როგორც „ლუმანიტე“ იუწყება, იმასთან დაკავშირებით, რომ მოსალოდნელია ფაშისტების ლაშქრობა პარიზზე. „მებრძოლი ჯვრები“ გამზადებულ ვრიან საბრძოლველად. ფაშისტები ბელადები დაიარებიან სახელმწიფოს დეპარტამენტებში, რათა დაიყოლიონ თავიანთი მერყეები მომხრეები. ფაშისტები აწარმოებენ ავტომობილებისა და საბარგულების აღრიცხვას. „ლუმანიტე“ მოიწოდებს მუშებს მოაწყონ გადამწყვეტი წინააღმდეგობის გაწევა ფაშიზმისა თვის. (ადს).

ჯუღელის ფერომარგანეცის სტახანოველი ამხ. ვ. სალაძე

1936 წლის 1 იანვრისათვის არს გულმდგომარეობის მიხედვით პირუტყვის აღწერის შესახებ

სსრ კ-ის სახკომმასაბჭოს დადგენილება

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დაევალოს სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომისიის სახალხო-სამეურნეო აღრიცხვის ცენტრალურ სამმართველოს ჩაატაროს სსრ კავშირის სასოფლო და საჭალაკო ადგილებში, შორეულ ჩრდილოეთის რაიონების გამოკლებით, მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის, ცხვრების, თხების, ღორების, ცხენების, ჯორებისა და აქლემების და ყველა სამეურნეო (გამოტოვებულია), აგრეთვე ფუტკრის სკების (ოჯახების) საკავშირო აღწერა ყველა კოლმეურნეობაში, სახელმწიფო და კოოპერატიულ მეურნეობებში 1935 წლის 1 იანვრისათვის არსებული მდგომარეობის მიხედვით.

დაევალოს მოკავშირე და ავტონომიურ რესპუბლიკათა სახალხო კომისართა საბჭოებს, სამხარეო (საოლქო) და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტებს, საჭალაკო და სასოფლო საბჭოებს, აგრეთვე ქალაქების ტიპის დასახლებულ ადგილთა საბჭოებს:

ა) გაამალონ მოსახლეობის შორის ახსნა-განმარტებითი მუშაობა პირუტყვის მომავალი აღწერის მნიშვნელობისა და ამოცანების შესახებ.

ბ) უზრუნველჰყონ სახალხო-სამეურნეო აღრიცხვის ორგანოები შემოწმებულ და მომზადებულ მუშაკთა საჭირო რაოდენობით აღწერის ჩასატარებლად, ამასთან ნება დართონ გამოიყენონ ამ მიზნისათვის აგრეთვე მასწავლებლები და უმაღლეს სასწავლებლებისა და ტექნიკუმების სტუდენტები.

გ) უზრუნველჰყონ აღწერის მუშაკები რაიონების შიგნით მიმოსვლის საშუალებები.

3. დაევალოს მიწათმოქმედების, მარცვლეულისა და მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობების და კვების მრეწველობის სახალხო კომისარიატებს, აგრეთვე სხვა უწყებებსა და ორგანიზაციებს, რომლებსაც მეცხოველეობის მეურნეობები აქვთ, სამუშაოთა მეურნეობების, მუშათა მომარაგების განყოფილებათა მეურნეობების და კოოპმეურნეობების დირექტორებს, აგრეთვე კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეებს აღწერის დაწყების მომენტისათვის დაამთავრონ პირუტყვის ინვენტარიზაცია 1936 წლის 1 იანვრისათვის არსებული მდგომარეობის მიხედვით და მოამზადონ ცნობები პირუტყვის სულადობის რიცხვის, მისი ზარდი პირუტყვის გამოზრდის და ჯიშების მუშაობის 1935 წლის გეგმის შესრულების შესახებ.

4 დაევალოს პირუტყვმზადების რაიონულ კანტორებს 1935 წლის 20 დეკემბრისათვის წარუდგინონ სახალხო-სამეურნეო აღრიცხვის რაიონულ ინსპექტორებს შემოწმებული ცნობები პირუტყვის სულადობის რიცხვის, მისი ზარდი პირუტყვის გამოზრდის და ჯიშების მუშაობის 1935 წლის გეგმის შესრულების შესახებ.

5. დაევალოს იმ სახელმწიფო და კოოპერატიულ მეურნეობათა დირექტორებს, რომელთაც პირუტყვი ჰყავთ, აგრეთვე კოლმეურნეობის თავმჯდომარეებს, რათა გადასცენ აღწერის რეგისტრატორებს სსრ კავშირის სახკომმასაბჭოს მიერ დამტკიცებული ფორმების მიხედვით, ზუსტი და პირადად მათ მიერ შემოწმებული ცნობები თავიანთი კუთვნილი პირუტყვის რაოდენობის შესახებ 1936 წლის 1 იანვრისათვის. არსებული მდგომარეობის მიხედვით. ამას გარდა დაევალოთ აღნიშნულ მეურნეობათა დირექტორებს გადასცენ რეგისტრატორებს ცნობები საბჭოთა მეურნეობის (კოოპმეურნეობის) ტერიტორიაზე მცხოვრები მუშა-მოსამსახურეების მეურნეობათა რაოდენობის შესახებ.

6. ის პირნი, რომელნიც აღწერას გადუმალავენ პირუტყვს და წარმოადგენენ მცნობელობის განვითარების სახელმწიფო გეგმის შესრულების არასწორ ცნობებს, სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიეცემიან.

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე

ვ. მოლოტოვი

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი

ი. ბიროზნიკოვი

მოსკოვი, კრემლი
1935 წლის 4 დეკემბერი

□ □ □

1936 წ. იანვარში პირუტყვის აღწერის ჩასატარებლად საპრემიო ფონდის გამოუყოფის შესახებ

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმის დადგენილება

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი **ადგენს:**

1. დაევალოს სსრ კავშირის სახელმწიფო საგეგმო კომისიის სახალხო-სამეურნეო აღრიცხვის ცენტრალურ სამმართველოს ჩაატაროს სსრ კავშირის სასოფლო და საჭალაკო ადგილებში, შორეულ ჩრდილოეთის რაიონების გამოკლებით, მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვის, ცხვრების, თხების, ღორების, ცხენების, ჯორებისა და აქლემების და ყველა სამეურნეო (გამოტოვებულია), აგრეთვე ფუტკრის სკების (ოჯახების) საკავშირო აღწერა ყველა კოლმეურნეობაში, სახელმწიფო და კოოპერატიულ მეურნეობებში 1935 წლის 1 იანვრისათვის არსებული მდგომარეობის მიხედვით.

დაევალოს მოკავშირე და ავტონომიურ რესპუბლიკათა სახალხო კომისართა საბჭოებს, სამხარეო (საოლქო) და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტებს, საჭალაკო და სასოფლო საბჭოებს, აგრეთვე ქალაქების ტიპის დასახლებულ ადგილთა საბჭოებს:

ა) გაამალონ მოსახლეობის შორის ახსნა-განმარტებითი მუშაობა პირუტყვის მომავალი აღწერის მნიშვნელობისა და ამოცანების შესახებ.

ბ) უზრუნველჰყონ სახალხო-სამეურნეო აღრიცხვის ორგანოები შემოწმებულ და მომზადებულ მუშაკთა საჭირო რაოდენობით აღწერის ჩასატარებლად, ამასთან ნება დართონ გამოიყენონ ამ მიზნისათვის აგრეთვე მასწავლებლები და უმაღლეს სასწავლებლებისა და ტექნიკუმების სტუდენტები.

გ) უზრუნველჰყონ აღწერის მუშაკები რაიონების შიგნით მიმოსვლის საშუალებები.

3. დაევალოს მიწათმოქმედების, მარცვლეულისა და მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობების და კვების მრეწველობის სახალხო კომისარიატებს, აგრეთვე სხვა საბჭონი ინსპექტორები და სამიწათ მოქმედო ორგანოების მუშაკები, რომელნიც უზრუნველჰყოფენ პირუტყვის მთელი სულადობის სრულებით უკლებლივ აღრიცხვას სასოფლო ადგილებში, ჭალაჭებში, ქალაქის ტიპის დასახლებულ პუნქტებში და საზამთრო საძოვრებზე, აღწერის და საკონტროლო შემოვლის შედეგების დაწესებულ ვადებში წარდგენას; დაჯილდოებულ იქნან აგრეთვე ცალკეული კოლმეურნენი, რომელნიც ყველაზე უფრო აქტიურ მონაწილეობას მიიღებენ აღნიშნული აღწერის ჩატარებაში.

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე.

ფ. მახარაძე

ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი:

ს. თოდრია.

□ □ □

ჯანდარინის დამზადება

დამზადებულია 158 9 9 000 ცალი მანდარინი გეგმა შესრულებულია 105,9 პროცენტ თ

სახკომმასაბჭოსთან არსებულ დამზადების კომიტეტის 8 დეკემბრის ცნობებით

	გეგმით	ფაქტიურად	შესრულება პროცენტ.
აჭარისტანის ს.ს.რ.	120.000.000	125.410.000	104.5
აფხაზეთის ს.ს.რ.	11.000.000	11.030.000	100,3
მახარაძის რაიონი	15.000.000	17.000.000	113.3
ლანჩხუთის რაიონი	3.000.000	3.594.000	119,8
ჩოხატაურის რაიონი	400.000	123.000	30,8
ფოთის რაიონი	000.000	629.000	62,9
ზუგდიდის რაიონი	600.000	715,000	119,2
ცხაკაიას რაიონი	350.000	418.0 9	119,4
ს უ ლ	150. 000.000	158.919.000	105,9

დამზადება გრძელდება.

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბჭოთა კავშირში

საკოლმეურნეო სოფელი უპასუხებს ბელადის სიტყვას

მოსკოვი, 7 დეკემბერი, საკოლმეურნეო სოფლში ენტუზიაზმის ახალი აზვირთება გამოიწვია ამხანაგი სტალინის მიერ მოწინავე კომბაინერთა და კომბაინერ-ქალთა თათბირზე წარმოთქმულმა სიტყვამ. ტრაქტორისტები და კომბაინერები, **მტს-ის** და საბჭოთა მეურნეობის მუშები, კოლმეურნენი და კოლმეურნე ქალები კისრულობენ კონკრეტულ ვალდებულებებს სტალინური მოსავლისათვის, 7—8 მილიარდი ფუთი პურისათვის ბრძოლაში.

ყირიმში დასპეთია ამოცანა, — უკვე მომავალ წელს აიღონ ჰექტარზე 90—100 ფუთი მარცვლეული. კოლმეურნეობებმა „აღმოსავლეთმა“ (ბიიუკონლარის რაიონი) და ოქტომბრის 16 წლისთავის სახელობისამ (სეითლარის რაიონი) დაადასტყიცეს თავის პრაქტიკაში პირველად განახორციელონ მინდვრად თოვლის დაკავება და მინდვრად პატივი გაიტანონ. წელს ამ კოლმეურნეობებმა, ჰექტარზე 15—16 ცენტნერი მარცვლეული აიღეს, ხოლო ახლა, ისევე როგორც ბევრმა სხვამ, გადასწყვიტეს მოსავლიანობა ჰექტარზე 20—24 ცენტნერამდე აიყვანონ.

დნეპროპეტროვსკის ოლქი ამოცანად ისახავს უკვე 1936 წელს აიღოს, სულ უკანასკნელი, 250 მილიონი ფუთი პური ნაცვლად წლევანდელი 160 მილიონისა და 2-3 წელიწადში გაორკეცოს მარცვლეულის პროდუქცია.

პურის მოსავლიანობის სწრაფი ზრდისთვის იბრძვიან ხარკოვის ოლქის კოლმეურნეობები, რომლებიც მარცვლეულის **საშუალო** მოსავლის მხრივ წელს მთელ უკრაინაში პირველ ადგილზე გამოვიდნენ.

დიდი აღფრთოვანებით იხილავენ კოლმეურნეობებსა და **მტს-ებში** ამხ. სტალინის მიერ მოწინავე კომბაინერთა და კომბაინერ ქალთა თათბირზე წარმოთქმულ სიტყვას.

ტრაქტორისტები და კომბაინერები, **მტს-ის** და საბჭოთა მეურნეობის მუშები, კოლმეურნენი და კოლმეურნე ქალები კისრულობენ კონკრეტულ ვალდებულებებს სტალინური მოსავლისათვის, 7—8 მილიარდი ფუთი პურისათვის ბრძოლაში.

ვერცხლის გამოდნობა

მოსკოვი, 7 დეკემბერი. ფერადი ლითონის მთავარ სამმართველოს უფროსი ამხ. შახმურადოვი მოახსენებს მძიმე მრეწველობის სახკომს ამხ. ს. ორჯონიკიძეს, რომ 5 დეკემბრისთვის ვერცხლის გამოდნობის წლიური გეგმა მთელი ფედერაციული ლითონის სამმართველომ მთლიანად შეასრულა.

1935 წლის ვერცხლის გამოდნობა შარშანდელს გამოდნობას 33 პროცენტით სჭარბობს.

ამხ. შახმურადოვი გარანტიას იძლევა, რომ 1936 წელს ვერცხლის მოპოვება 40 პროცენტით გადააჭარბებს წლევანდელს (ადს).

უხმაურო ვენტილატორი

მოსკოვი, 7 დეკემბერი. ხარკოვის ელექტრომექანიკურმა ქარხანამ გამოუშვა მაგიდისა და კედლის ელექტრო ვენტილატორები და ვიბრატორები რკინიგზის რბილ ვაგონებისთვის. ვენტილატორები უხმაუროა. ფრთები და დასაცავი ბადე ბრინჯაოსი აქვს. ვიბრატორები ნაკელირებულია.

ვენტილატორები და ვიბრატორები უხმაუროდ მუშაობენ (ადს).

მერქნის დახერხის მსოფლიო რეკორდი

არხანგელსკი, 7 დეკემბერი. ახალი მსოფლიოს რეკორდი დაამყარა პერმილოვის სატყეო ქარხნის (პლესეცკის რაიონი) მეჩარჩოემ კომკავშირელმა ანტონოვმა.

5 დეკემბერს, 7 საათში მან დახერხა 357,2 კუბური მეტრი მერქანი. ამგვარად გადააჭარბა მეჩარჩოე მუსინსკისა და რუშკოს მაჩვენებლებს (ადს).

ტაჯიკისტანისა და თურქმენისტანის მოწინავე კოლმეურნეთა თათბირი პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებთან

ამხ. ლიუბიმოვის სიტყვიდან *)

საბჭოთა კავშირის მსუბუქი მრეწველობის სახალხო კომისარი

ამხანაგებო, ჩვენ დღეს აქ მივეთ საღამებით ჩვენს ძვირფას სტუმრებს —საკოლმეურნეო მინდვრების საუკეთესო მუშაკებს, საუკეთესო მებამბეებს, რომლებმაც დღემდე გაუგონარ წარმატებებს მიაღწიეს ბამბის მოყვანაში, მაღალი, ჭლეფანდლამდე უმაგალითო მოსავლის მიღებაში.

ამხანაგებმა ბევრი იმუშავეს, და თვითეული აქ დამსწრეთაგანი საუკეთესო წარმომადგენელია საუკეთესო კოლმეურნეობებისა, რომლებიც მაღალ მოსავლიანობას იძლევიან. ეს მოსავლიანობა მსოფლიო ნორმებს აღემატება. 30 ცენტნერი ფგვიპტური ბამბა ჰექტარზე, რომელიც კოლმეურნეობა „კომინტერნმა" შეაგროვა, სადაც ბობოკალახი მუშაობს. 50 ცენტნერი ჰექტარზე, რომელიც თურქმენისტანის ზოგიერთმა კოლმეურნეობამ შეაგროვა ბამბის სარეკორდო მოსავალია ჩვენს მინდვრებზე.

ამხანაგებო, ეს წარმატებები უზრუნველყო იმ ენტუზიაზმმა მუშაობაში, შრომის იმ ენტუზიაზმმა, რომელიც აძაბამ პირველად გამოვიდა პირველ დღეებში ომის დაწყებისთანავე. ეს ენტუზიაზმი, ეს ენერგია, ეს ინიციატივა, რომელიც ახლა ბამბის მოსავლიანობის ასამაღლებლად გამოიჩინეს ჩვენი ხალხის საუკეთესო წარმომადგენლები, ეს ენტუზიაზმი, ეს ენერგია, ეს ინიციატივა ჩვენ ვიცით, ჩვენ ვიცნობთ, ჩვენ ვაფასებთ.

ამხანაგებო, ჩვენ ვიცით, რომ ეს ენტუზიაზმი, ეს ენერგია, ეს ინიციატივა ჩვენ ვიცით

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ИЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР
№ 284 4440 9 ԵՐԵՎԱՆ 1935 Г. ՄԱՅԻՍ·ՀՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ИЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР

Հ. Ա. Հ. (Ե) ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
Ա. Ա. Н. (Е) ИЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ИЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР

Հ. Ա. Հ. (Ե) ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
Ա. Ա. Н. (Е) ИЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР
№ 284 4440 9 ԵՐԵՎԱՆ 1935 Г. ՄԱՅԻՍ·ՀՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՐԺԵՔԸ

Հայկական հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի մեր ժողովրդի մշակույթի պատմության համար։ Այդ շենքերի մեծ մասը կանգնեցվել է հեթանոսական ժամանակներում, երբ հայ ժողովուրդը ապրում էր ինքնուրույն պետական կյանքով։ Հայ ճարտարապետները ստեղծել են իրենց ազգային ոճը, որը զարգացել է քրիստոնեության ընդունումից հետո։

Հնագույն պատմաշենքերի մեծ մասը կառուցված է տեղական շինանյութից՝ տուֆից, բազալտից, կրաքարից։ Հայ վարպետները հմտորեն են օգտագործել այդ նյութերը, ստեղծելով ամուր և գեղեցիկ կառույցներ։ Շատ շենքերի պատերը զարդարված են քանդակներով, որոնք պատկերում են կենդանիներ, թռչուններ, բուսական զարդանախշեր, երբեմն նաև մարդկանց։

Հայկական ճարտարապետության ամենաբնորոշ հատկանիշներից մեկը գմբեթն է։ Գմբեթավոր եկեղեցիները հայ ճարտարապետության գլուխգործոցներն են։ Գմբեթը կառուցելու համար հայ վարպետները հորինել են հատուկ կամարներ՝ պենդենտիվներ, որոնք թույլ են տալիս քառակուսի հիմքի վրա դնել կլոր գմբեթ։ Այդ գյուտը մեծ նշանակություն ունեցավ համաշխարհային ճարտարապետության զարգացման համար։

Հնագույն պատմաշենքերից շատերը հասել են մեզ ավերակների վիճակում։ Դրանց մի մասը քանդվել է երկրաշարժերից, մի մասը՝ պատերազմների ժամանակ։ Սակայն և՛ ավերակները, և՛ պահպանված շենքերը մեծ արժեք են ներկայացնում հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։

Հայ հնագետները մեծ աշխատանք են կատարել հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրության և պահպանության գործում։ Նրանք կազմել են հատակագծեր, լուսանկարել են շենքերը, գրի են առել ժողովրդական ավանդությունները, որոնք կապված են այդ շենքերի հետ։ Հնագիտական պեղումների ընթացքում գտնվել են բազմաթիվ արժեքավոր իրեր՝ խեցեղեն, մետաղյա առարկաներ, քարե քանդակներ։

Հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի նաև մեր ճարտարապետության զարգացման համար։ Հայ ճարտարապետները կարող են օգտագործել հին վարպետների փորձը՝ ստեղծելով նոր շենքեր, որոնք կհամապատասխանեն մեր ժամանակի պահանջներին։

Հայկական հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի նաև մեր ժողովրդի մշակույթի պատմության համար։ Հայ ճարտարապետները ստեղծել են իրենց ազգային ոճը, որը զարգացել է քրիստոնեության ընդունումից հետո։

Հնագույն պատմաշենքերի մեծ մասը կառուցված է տեղական շինանյութից՝ տուֆից, բազալտից, կրաքարից։ Հայ վարպետները հմտորեն են օգտագործել այդ նյութերը, ստեղծելով ամուր և գեղեցիկ կառույցներ։ Շատ շենքերի պատերը զարդարված են քանդակներով, որոնք պատկերում են կենդանիներ, թռչուններ, բուսական զարդանախշեր, երբեմն նաև մարդկանց։

Հայկական ճարտարապետության ամենաբնորոշ հատկանիշներից մեկը գմբեթն է։ Գմբեթավոր եկեղեցիները հայ ճարտարապետության գլուխգործոցներն են։ Գմբեթը կառուցելու համար հայ վարպետները հորինել են հատուկ կամարներ՝ պենդենտիվներ, որոնք թույլ են տալիս քառակուսի հիմքի վրա դնել կլոր գմբեթ։ Այդ գյուտը մեծ նշանակություն ունեցավ համաշխարհային ճարտարապետության զարգացման համար։

Հնագույն պատմաշենքերից շատերը հասել են մեզ ավերակների վիճակում։ Դրանց մի մասը քանդվել է երկրաշարժերից, մի մասը՝ պատերազմների ժամանակ։ Սակայն և՛ ավերակները, և՛ պահպանված շենքերը մեծ արժեք են ներկայացնում հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։

Հայ հնագետները մեծ աշխատանք են կատարել հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրության և պահպանության գործում։ Նրանք կազմել են հատակագծեր, լուսանկարել են շենքերը, գրի են առել ժողովրդական ավանդությունները, որոնք կապված են այդ շենքերի հետ։ Հնագիտական պեղումների ընթացքում գտնվել են բազմաթիվ արժեքավոր իրեր՝ խեցեղեն, մետաղյա առարկաներ, քարե քանդակներ։

Հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի նաև մեր ճարտարապետության համար։ Հայ ճարտարապետները կարող են օգտագործել հին վարպետների փորձը՝ ստեղծելով նոր շենքեր, որոնք կհամապատասխանեն մեր ժամանակի պահանջներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՐԺԵՔԸ

Հայկական հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի մեր ժողովրդի մշակույթի պատմության համար։ Հայ ճարտարապետները ստեղծել են իրենց ազգային ոճը, որը զարգացել է քրիստոնեության ընդունումից հետո։

Հնագույն պատմաշենքերի մեծ մասը կառուցված է տեղական շինանյութից՝ տուֆից, բազալտից, կրաքարից։ Հայ վարպետները հմտորեն են օգտագործել այդ նյութերը, ստեղծելով ամուր և գեղեցիկ կառույցներ։ Շատ շենքերի պատերը զարդարված են քանդակներով, որոնք պատկերում են կենդանիներ, թռչուններ, բուսական զարդանախշեր, երբեմն նաև մարդկանց։

Հայկական ճարտարապետության ամենաբնորոշ հատկանիշներից մեկը գմբեթն է։ Գմբեթավոր եկեղեցիները հայ ճարտարապետության գլուխգործոցներն են։ Գմբեթը կառուցելու համար հայ վարպետները հորինել են հատուկ կամարներ՝ պենդենտիվներ, որոնք թույլ են տալիս քառակուսի հիմքի վրա դնել կլոր գմբեթ։ Այդ գյուտը մեծ նշանակություն ունեցավ համաշխարհային ճարտարապետության զարգացման համար։

Հնագույն պատմաշենքերից շատերը հասել են մեզ ավերակների վիճակում։ Դրանց մի մասը քանդվել է երկրաշարժերից, մի մասը՝ պատերազմների ժամանակ։ Սակայն և՛ ավերակները, և՛ պահպանված շենքերը մեծ արժեք են ներկայացնում հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։

Հայ հնագետները մեծ աշխատանք են կատարել հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրության և պահպանության գործում։ Նրանք կազմել են հատակագծեր, լուսանկարել են շենքերը, գրի են առել ժողովրդական ավանդությունները, որոնք կապված են այդ շենքերի հետ։ Հնագիտական պեղումների ընթացքում գտնվել են բազմաթիվ արժեքավոր իրեր՝ խեցեղեն, մետաղյա առարկաներ, քարե քանդակներ։

Հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի նաև մեր ճարտարապետության համար։ Հայ ճարտարապետները կարող են օգտագործել հին վարպետների փորձը՝ ստեղծելով նոր շենքեր, որոնք կհամապատասխանեն մեր ժամանակի պահանջներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԸ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

ՀՆԱԳՈՅՆ ՊԱՏՄԱՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՐԺԵՔԸ

Հայկական հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի մեր ժողովրդի մշակույթի պատմության համար։ Հայ ճարտարապետները ստեղծել են իրենց ազգային ոճը, որը զարգացել է քրիստոնեության ընդունումից հետո։

Հնագույն պատմաշենքերի մեծ մասը կառուցված է տեղական շինանյութից՝ տուֆից, բազալտից, կրաքարից։ Հայ վարպետները հմտորեն են օգտագործել այդ նյութերը, ստեղծելով ամուր և գեղեցիկ կառույցներ։ Շատ շենքերի պատերը զարդարված են քանդակներով, որոնք պատկերում են կենդանիներ, թռչուններ, բուսական զարդանախշեր, երբեմն նաև մարդկանց։

Հայկական ճարտարապետության ամենաբնորոշ հատկանիշներից մեկը գմբեթն է։ Գմբեթավոր եկեղեցիները հայ ճարտարապետության գլուխգործոցներն են։ Գմբեթը կառուցելու համար հայ վարպետները հորինել են հատուկ կամարներ՝ պենդենտիվներ, որոնք թույլ են տալիս քառակուսի հիմքի վրա դնել կլոր գմբեթ։ Այդ գյուտը մեծ նշանակություն ունեցավ համաշխարհային ճարտարապետության զարգացման համար։

Հնագույն պատմաշենքերից շատերը հասել են մեզ ավերակների վիճակում։ Դրանց մի մասը քանդվել է երկրաշարժերից, մի մասը՝ պատերազմների ժամանակ։ Սակայն և՛ ավերակները, և՛ պահպանված շենքերը մեծ արժեք են ներկայացնում հայ ժողովրդի պատմության ուսումնասիրության համար։

Հայ հնագետները մեծ աշխատանք են կատարել հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրության և պահպանության գործում։ Նրանք կազմել են հատակագծեր, լուսանկարել են շենքերը, գրի են առել ժողովրդական ավանդությունները, որոնք կապված են այդ շենքերի հետ։ Հնագիտական պեղումների ընթացքում գտնվել են բազմաթիվ արժեքավոր իրեր՝ խեցեղեն, մետաղյա առարկաներ, քարե քանդակներ։

Հնագույն պատմաշենքերի ուսումնասիրությունը մեծ նշանակություն ունի նաև մեր ճարտարապետության համար։ Հայ ճարտարապետները կարող են օգտագործել հին վարպետների փորձը՝ ստեղծելով նոր շենքեր, որոնք կհամապատասխանեն մեր ժամանակի պահանջներին։